

Ο Γέροντας Σωφρόνιος: “Το αιώνιο μέλλον μας εξαρτάται και από μας”

/ [Γνώμες](#)



Γέροντας Σωφρόνιος του Έσσεξ († 1993)

Το άναρχο, το απόλυτο Είναι μας αποκαλύφθηκε ως Προσωπικό. Αυτό είναι το Προαιώνιο γεγονός του Είναι. Το πώς είναι δυνατό αυτό το Γεγονός θα παραμείνει στην αιωνιότητα απρόσιτο Μυστήριο για όλα τα κτιστά όντα. Όταν όμως γίνεται λόγος για κτιστά πρόσωπα, εννοούμε ότι αυτά έχουν δημιουργηθεί «εν αρχή» (Γεν. 1,26) ως καθαρή δυνατότητα, που οφείλει να πραγματοποιηθεί ως εκείνο τον βαθμό πληρότητας όπου το πρόσωπο γίνεται «καθαρή ενέργεια». Όλη η οδός αυτή της «πραγματώσεως» του προσώπου περνά πλέον οπωσδήποτε από την συνέργεια Θεού και ανθρώπου. Ο άνθρωπος μπορεί να αποκαλυφθεί ως τον έσχατο βαθμό συναντώντας τον Θεό και Πατέρα και να ομοιωθεί εντελώς με Αυτόν. Μπορεί όμως επίσης να αρνηθεί τον Δημιουργό κατά τις αναζητήσεις του για τις μορφές και τις οδούς του είναι.

Επειδή το πρόσωπο είναι η αρχή που φέρει μέσα της όλο το πλήρωμα, είναι φυσικό μπροστά μας να διανοιχθούν όλες οι άβυσσοι του κόσμου με τις θετικές και τις αρνητικές τους μορφές. Συνεπώς, όταν βλέπουμε μέσα μας «διχασμό προσωπικότητας», παρουσία και του ουρανού Φωτός και του καταχθονίου

σκότους, δεν σκεφτόμαστε ότι αυτό είναι πραγματικά «διχασμός» προσωπικότητας... Όχι το φαινόμενο αποτελεί για μάς αποκάλυψη όλων των δυνατοτήτων μας, αλλά το πρόσωπο παραμένει απαράλλακτα ενιαίο και δεν υπόκειται σε καμία «διαίρεση»... Από το Θείο Αγαθό που αποκαλύπτεται ενώπιον μας, και από το κακό που επίσης βρίσκεται μπροστά στα μάτια μας, καλούμαστε να εκλέξουμε ελεύθερα ή το πρώτο ή το δεύτερο... Η αιωνιότητα ανήκει ακριβώς στην αρχή του προσώπου.

Μπορούμε να πούμε ότι όλοι εμείς οφείλουμε να περάσουμε εκείνο το κατώφλι, πέρα από το οποίο βρίσκεται η νέα αρχή της ζωής μας, που συνίσταται στο ότι αρχίσαμε να δημιουργούμε τον ίδιο του εαυτό μας, να γίνουμε οι ίδιοι πατέρες του εαυτού μας, σύμφωνα με τον άγιο Γρηγόριο τον Θεολόγο. Πέρα από το κατώφλι αυτό βρίσκεται η οδός, όπου το κάθε βήμα μας γίνεται εξαιρετικά υπεύθυνο. Το αιώνιο λοιπόν μέλλον μας εξαρτάται και από μας. Δηλαδή εμείς δεν μπορούμε να αναγκάσουμε τον Θεό, όπως ούτε Εκείνος αναγκάζει εμάς· είναι ελεύθερος να μας δώσει τη ζωή Του, αλλά ελεύθερος και να μην την δώσει. Ωστόσο πιστεύουμε ότι, αν είμαστε σύμφωνοι να ζήσουμε μαζί Του, όπως Αυτός είναι, αν κοπιάσουμε να γίνουμε όμοιοι με Αυτόν τηρώντας τις εντολές Του, τότε Εκείνος ποτέ δεν θα αρνηθεί να είναι μαζί μας.

Είθε λοιπόν να μας δώσει ο Κύριος κάποια δύναμη εξ ύψους, για να αποδειχθούμε ικανοί να οικοδομήσουμε τον εαυτό μας σύμφωνα με την εικόνα που μάς δόθηκε· εικόνα (υπόδειγμα), που μας έδωσε ο Χριστός αποκαλύπτοντας με ιδιαίτερη δύναμη πως μπορεί και συνεπώς πως οφείλει ο άνθρωπος να περάσει τη ζωή του.

Ας επιστρέψουμε στο θέμα, που δεν μπορεί να μην ενδιαφέρει όλους μας, και μάλιστα στο θέμα των σχέσεων μεταξύ των ανθρώπων γενικά, και μεταξύ των προσώπων στον γάμο ειδικότερα.

Μία από τις πιο καταστροφικές πλευρές της εποχής μας είναι, όπως νομίζω, η ολοένα αυξανόμενη απώλεια από τους ανθρώπους της χριστιανικής συνειδήσεως σχετικά με τον εαυτό τους και τις διαπροσωπικές σχέσεις τους. Επειδή εξέπεσαν από την πίστη στην Ανάσταση, καταδικάζοντας τον εαυτό τους σε θάνατο όμοιο με τον θάνατο των ζώων, οι άνθρωποι βυθίζονται στην άβυσσο της απογνώσεως. Όλο το νόημα της επίγειας υπάρξεως συνίσταται γι' αυτούς στο να αρπάξουν όσο το δυνατόν μεγαλύτερη μερίδα «απολαύσεων», «ευχάριστων αισθημάτων», έστω και «στιγμιαίας αυτολήθης», και τα όμοια με αυτά.

Με την απώλεια της προσωπικής εικόνας του είναι που μας αποκαλύφθηκε, οι άνθρωποι στην απόγνυσή τους έφθασαν ως την άγρια ιδέα να ανατρέψουν όλα όσα προϋπήρχαν πριν από αυτό το «ταμπού», και να οικοδομήσουν νέα, «ελεύθερη

κοινωνία» που να παρέχει τη δυνατότητα μεγαλύτερου αριθμού εμπειριών.

Η γνώμη μου, όχι ως «κληρικού» αλλά ως «προσώπου», είναι ότι η ανθρωπότητα δεν γνώρισε τη μονογαμία εξαιτίας της πτώσεως της. Για τον πεπτωκότα άνθρωπο η πολυγαμία είναι φυσική. Η χριστιανική μονογαμία είναι υπερφυσική είναι κλήση προς την υπευθυνότητα μας για την κατά το δυνατόν βαθύτερη συναίσθηση της προσωπικής αρχής μας. Η προσωπική αγάπη, δηλαδή όταν κάποιος αγαπά ένα πρόσωπο συγκεκριμένο, δεν είναι ψυχική η φυσιολογική, για να μην πούμε συνδεδεμένη με την ανατομία ή, στην καλύτερη περίπτωση, με τον ψυχισμό. Ο προσωπικός γάμος, μιλώντας κυριολεκτικά, δεν επαναλαμβάνεται είναι πάντοτε μοναδικός. Το νόημά του έγκειται στο να μην παραμείνουμε στα όρια της φύσεως, αλλά στην από κοινού προσπάθεια να γίνουμε «ναός» για τη λατρεία του Ανάρχου Πατρός. Τότε ο γάμος γίνεται οδός προς σωτηρία. Κανένας από μας στη δεδομένη μας κατάσταση δεν αποτελεί τελειότητα. Όλοι έχουμε ανάγκη, ώστε και με την Άνωθεν ενέργεια και με την προσπάθεια μας να αναπτυχθούμε στη γνώση του Θεού. Αν κάποιος μάς δεχθεί όπως είμαστε, τότε βεβαίως θα δεχθεί κάτι, που πολύ απέχει από την τελειότητα. Και εμείς επίσης, αν δεχθούμε τον αγώνα να ζήσουμε από κοινού με το δεδομένο πρόσωπο, τότε το δεχόμαστε αυτό όπως είναι. Συνεπώς αντιμετωπίζουμε την αναγκαιότητα αμοιβαίων δημιουργικών προσπαθειών για την απόκτηση της ποθούμενης αιώνιας διαμονής εν τω Θεώ.

Στην Ιταλία ανέκυψε το ζήτημα για τον νόμο σχετικά με το διαζύγιο. Δεν υπάρχει αμφιβολία ότι καμία εγκύκλιος του πάπα της Ρώμης δεν πείθει τους ανθρώπους του καιρού μας. Μόνο ελάχιστοι από αυτούς «προβληματίζονται», ενώ οι υπόλοιποι βαθμηδόν θα επαναστατήσουν εναντίον της εξουσίας. Στην εκπεσμένη τους κατάσταση, αποπροσωποποιημένοι άνδρες και γυναίκες, μάλλον άρρενες και θήλεις, θα υποδουλωθούν στους «νόμους της φύσεως».

Ο Γέροντας Σιλουανός τηρούσε τη «μέθοδο» να μεταδίδει στον άνθρωπο τις «βασικές αρχές», μετά την αφομοίωση των οποίων θα μπορέσει ανεξάρτητα να βρίσκει λύσεις στις διάφορες βιοτικές περιστάσεις. Και εγώ νομίζω ότι στην κατά Θεό ζωή μας αυτή είναι η μοναδική αληθινή οδός. Είναι «αντίθετη» προς την επιστημονική, επαγωγική μέθοδο. Και αυτό, διότι η Αποκάλυψη μάς μεταδίδει την προαιώνια ιδέα του Θείου Πατρός μας για τον άνθρωπο, και εμείς βασιζόμαστε στα δεδομένα της Αποκαλύψεως, δηλαδή πορευόμαστε με την απαγωγική μέθοδο. Αυτό δεν σημαίνει ότι η εμπειρική επαγωγική γνώση αποκλείεται εντελώς στη δική μας περίπτωση, αλλά να γνωρίζουμε ότι από μόνη της είναι ελλιπής.

(Αρχιμ. Σωφρόνιου(Σαχάρωφ), «Το Μυστήριο της χριστιανικής ζωής», σ. 190-194. Ι. Μ. Τιμίου Προδρόμου - Έσσεξ)